

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету

С. Бондаренко
2023 р.

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ П ПОЛ.ХХ –
ПОЧ.ХХІ СТ.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
очної (денної) форми здобуття освіти

спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша –
польська

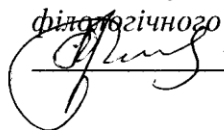
Освітньо-професійна програма Польський переклад та міжкультурна комунікація

Укладачі: Муравін О.В., к.філол.н., доцент.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри слов'янської філології
Протокол № 1 від " 5 " вересня 2023 р.
Завідувач кафедри слов'янської філології

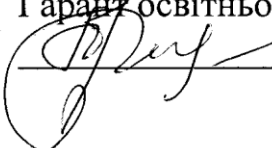

І.Я. Павленко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету філологічного
Протокол № 1 від " 5 " вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
філологічного факультету


І.Л. Мацегора

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми


І.Л. Мацегора
2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрямок підготовки/ спеціальність, рівень вищої освіти	Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 2	Нормативна	
		Дисципліни професійної та практичної підготовки	
Спеціальності 035 Філологія	Загальна кількість годин - 60	Рік підготовки:	
Спеціалізації 035.033 Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська	Змістових модулів – 2	4 -й	
Освітні програми Польський переклад та міжкультурна комунікація		Лекції	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 4	16 год.	
		Практичні	
		16 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		28 год.	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *«Історія зарубіжної літератури II пол. XX – поч. XXI ст.»* – дати студентам знання про основні ідейно-естетичні особливості літературного процесу Західної Європи II пол. :XX ст. початку XXI ст.

Основними завданнями вивчення дисципліни *«Історія зарубіжної літератури II пол. XX – поч. XXI ст.»* є:

- сформулювати уявлення про специфіку історико-літературного процесу II пол. :XX століття;
- сформулювати уявлення про своєрідність ментальності постмодерну та її відображення у царині художньої, взагалі, та літературної, зокрема, творчості;
- проаналізувати творчість видатних мислителів II пол. :XX століття - початку XXI ст.
 - закріпити навички літературознавчого аналізу тексту та вміння критично оцінювати праці сучасних літературознавців з окремих питань курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- специфіку історико-літературного процесу II пол. :XX століття - початку XXI ст.
 - своєрідність ментальності постмодерну та її відображення у царині художньої, взагалі, та літературної, зокрема, творчості;
- творчість видатних митців II пол. :XX століття, ті їхні художні відкриття;
- новітні тенденції у дослідженнях літератури II пол. :XX століття -

вміти:

- користуватися науковою, науково-методичною та довідковою літературою з актуальних питань курсу;
- орієнтуватися в історико-літературних та теоретичних проблемах курсу;
 - аналізувати літературні феномени у їх співвіднесенні з культурно-історичними подіями доби та естетичними настановами авторів;
- визначити особливості світобачення, стрижневі закономірності авторського «образу світу» та шляхи формування філософських, естетичних та етичних поглядів, ступінь залучення авторської поетики до загального культурологічного контексту, національної та світової традиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	Вивчення та аналіз пропонованої літератури, Підготовка за планами практичних занять, розміщеними у Moodle ЗНУ Знайомство з художніми текстами, аналіз дотичної до запропонованої теми наукової та навчальної літератури Тестування, опитування, співбесіда.
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	Пошуки матеріалів у Інтернеті, використання цифрових технологій для систематизації та групування матеріалу, укладення порівняльних таблиць, користування системою, робота Moodle ЗНУ, з інтерактивною дошкою, використання різноманітних форм цифрового зв'язку із викладачем та для роботи в групі.
Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів	Робота з науковою та навчальною літературою, проведення експерименту трансляції тексту.
Здійснювати спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	Систематизація, аналіз, порівняння художніх текстів. Завдання з аналізу художніх текстів різних жанрів та порівняльний аналіз явищ літератури.
Знати й розуміти основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища.	Робота на лекціях та підготовка до практичних занять, ведення термінологічного словника. Тестування у Moodle ЗНУ, опитування, термінологічні диктанти.

Міжпредметні зв'язки.

Курс тісно пов'язаний зі «Вступом до літературознавства» (який є теоретичною базою вивчення зарубіжної літератури), «Культурологією», «Релігієзнавством» (що формують уявлення про основні детермінанти специфіки літератури відповідного періоду). Він тісно пов'язаний з курсами «Історії зарубіжної літератури попередніх діб» (активізує та закріплює раніше отримані знання з історії літератури), сприяє успішному вивченню історії зарубіжної літератури межі ХХ- ХХІ ст. (створює базу для усвідомлення закономірностей та передумов виникнення естетичних концепцій нового часу, розпізнання «наслідувань» та «заперечень», літературних традицій у творах західноєвропейських письменників межі ХХ- ХХІ ст.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика розвитку літератури II пол. XX століття.

Тема 1 Постмодернізм як філософське та літературне явище

Поняття постмодернізму. Проблема визначення: постмодернізм як особлива світоглядна концепція, форма художнього бачення світу, культурний код. Роль Дерріда, М. Фуко, Ж.Ф. Ліотара, Р. Барта, Ф. Гваттарі у становленні теорії постмодернізму.

Тема 2 Філософія, естетика та менталітет II пол. XX ст.

Вплив ідей Ж.Дерріда, Р. Барта, М. Фуко, К. Мерло-Понті, К. Леві-Строса, Ж. Дельоза, Ф. Гваттарі на розвиток світової літератури. Естетика і менталітет II пол. : XX ст. Основні концепції сучасної культурфілософської думки. Основні художньо-естетичні та філософські напрямки.

Тема 3 Антитеатр в західноєвропейській культурі XX ст.

Філософія та естетика театру абсурду. Продовження екзистенціалістської традиції. Жанрова система театру абсурду. Гібридні утворення. Формування естетики «антидрами» в творчості Е. Іонеско («Лиса співачка»). Ідеологія та особистість у драмі «Носоріг». Ідея відчуження та ворожості світу в драмі С. Беккета «Чекаючи на Годо». Мотив дороги. Архетипічність образів Годо, Володимира та Естрагона. Безглуздя та гротеск у драмі.

Змістовний модуль 2. Школи та напрямки у західноєвропейській літературі II пол. XX ст.

Тема 4 Школа «нового роману» у французькій літературі

Деконструкція як філософський постулат та творчий метод школи «нового роману». Основні течії школи нового роману : «речізви» А. Роб-Гріє, «тропізми» Н. Саррот, «міфологізми» М. Бютора, «фрагменти» К. Сімона. Сон, пам'ять та категорія можливого у творах школи нового роману.

Тема 5 Гіпертекст як «література майбутнього»

Поняття ризому. «Сад стежок, що розходяться» Борхеса та лабіринт У. Еко як різновиди ризому. Поняття інтерактивності. Текст як макрокомунікативний акт. Взаємодія текстуальних стратегій читача та автора як запорука комунікативної успішності тексту. Гіпертекст у літературі 2-ї половини : XX ст. Функції гіпертексту в романах К. Воннегута «Сніданок для чемпіонів», Д. коупленда «Покоління X», М. Павіча «Хазарський словник».

Тема 6 Література Латинської Америки у XX ст. Література «магічного реалізму»

«Магічний реалізм» у літературі 2-ї пол. : XX ст. : проблема визначення, філософія, естетика, основні принципи. «Магічний реалізм» у латино-американській літературі.

«Магічний реалізм» як художній код у творчості Г. Гарсія Маркеса, Х. Кортасара, А. Карпент'єра та ін. Особливості поетики роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності»

Тема 7 Художня своєрідність японської літератури II пол. XX ст.

Літературний світ Японії. Особливості національного менталітету. Проблема традиції та новаторства. Вплив естетики «дзен» на творчість Я. Кавабати та Я. Іноуе. Тема відповідальності людини в літературі Японії. Ідея дисгармонійності світу у творах К. Ое. Проблема повсякдення у сучасній філософії та літературі Японії (Х. Муракамі, Муракамі Рю).

4. Структура навчальної дисципліни.

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
				о/д. ф.	з/дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.			
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
		о/д. ф.	з /дист. ф.									
1	30	16		8		8		14		15	15	30
2	30	16		8		8		14		15	15	30
Усього за змістові модулі	60	32		16		16		28		30	30	60
Підсумковий семестровий контроль іспит												40
Загалом	60									100		

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Тема 1. Постмодернізм як філософське та літературне явище.	2
2	Тема 2. Постмодернізм як філософське та літературне явище.	2
3	Тема 3. Філософія, естетика та менталітет II пол. XX ст.	2
4	Тема 4. Анти театр в західноєвропейській культурі XX ст.	2
5	Тема 5. Школа «нового роману» у французькій літературі.	2
6	Тема 6. Гіпертекст як «література майбутнього».	2
7	Тема 7. Література Латинської Америки у XX ст. Література «магічного реалізму».	2
8	Тема 8. Художня своєрідність японської літератури II пол. XX ст.	2
	Всього	16

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Тема 1. Постмодернізм як філософське та літературне явище. <i>Література постмодернізму.</i>	2
2	Тема 2. Постмодернізм як філософське та літературне явище. <i>Антиутопія Дж. Оруелла «1984»</i>	2

3	Тема 3. Філософія, естетика та менталітет II пол.XX ст. <i>Роман В. Голдінга «Володар мух» як філософська притча</i>	2
4	Тема 4. Антитеатр в західноєвропейській культурі XX ст. <i>Драматургія 50-х рр. XX ст.: творчість С. Беккета та Е. Іонеско</i>	2
5	Тема 5. Школа «нового роману» у французькій літературі. <i>Новий роман" А. Роб-Грійє "В лабіринті"</i>	2
6	Тема 6. Гіпертекст як «література майбутнього». <i>Міф як засіб організації художнього простору в романі Д. Андайка «Кентавр»</i>	2
7	Тема 7. Література Латинської Америки у XX ст. Література «магічного реалізму». <i>«Магічний реалізм» Г.Г. Маркеса в романі «Сто років самотності»</i>	2
8	Тема 8. Художня своєрідність японської літератури II пол.XX ст. <i>Відображення світовідчуття японців у романі Ясунарі Кавабати "Тисячокрилий журавель"</i>	2
	Всього	16

6. Види і зміст поточних контрольних засобів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тестування у СЕЗН Moodle ЗНУ, опитування за питаннями практичних занять	Вивчення та аналіз пропонованої літератури, Підготовка за планами практичних занять, розміщеними у Moodle ЗНУ	Вміння обирати джерела та вилучати коректну інформацію, структурувати та аргументувати відповідь	15
	Термінологічний диктант	Опитування-бесіда питаннями плану та за змістом творів	Логіка мислення, навички аналізу, вміння опрацьовувати запропоновані джерела та структурувати отримані знання.	15
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			30
2	Термінологічний диктант та тестування у СЕЗН Moodle ЗНУ	Термінологічний диктант Робота в групах: опитування-бесіда за питаннями плану та змістом творів.	Кількість правильних відповідей, знання термії, матеріалу та характер осмислення художніх творів.	15

	Письмова контрольна робота, робота в групах на практичних заняттях	Визначення джерел та характерних рис творів національних літератур; з'ясування нововведень письменників та особливостей конфлікту.	Логіка мислення, навички аналізу матеріалу, вміння опрацьовувати запропоновані джерела та структурувати отримане знання.	15
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			30
Усього за 2 ЗМ	4			60

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Іспит	<i>Підсумкове теоретичне завдання(тестування)</i>	Питання для підготовки: тестові завдання відповідно до програми	Кількість та якість виконання тестових завдань, знання теоретичного матеріалу та текстів	10
	<i>Підсумкове теоретико-практичне завдання</i>	Аналіз тексту з точки зору особливостей літературного процесу. Викладено на відповідній сторінці у СЕЗН Moodle ЗНУ	Точність, глибина, доказовість усної відповіді, розуміння сутності тексту.	15
	<i>Підсумкове практичне завдання (аналіз художнього тексту)</i>	Аналіз тексту художнього твору, отриманого за умов випадкового вибору	Глибина та аргументованість аналізу, логічність та дотримання норм академічної доброчесності.	15
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

8.Рекомендована література

Основна:

1. Грінчак Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. Київ : ЦУЛ, 2011. 488 с.

2. Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М. Історія новітньої зарубіжної літератури : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
3. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник ; 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
4. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 480 с.
5. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посіб. / В. Кузьменко, О. Гарачковська, М. Кузьменко та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
6. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навчальний посібник. Київ : Академія, 2012. 432 с.
7. Павличко С. Зарубіжна література: дослідження та критичні статті. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
8. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. Харків : Вид-во НУА, 2016. 264 с.
9. Шахова К. Англійська художня антиутопія у світовому контексті. Література Англії ХХ століття / за ред. К. Шахової. Київ : Либідь, 1993. С.44-71.
10. Яременко Н., Коломієць Н. Історія зарубіжної літератури: Епоха Середніх віків та Відродження. Кривий Ріг, 2012. 184 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/1890>
11. Яременко Н., Коломієць Н. Історія зарубіжної літератури ХVІІ - ХVІІІ століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с. Яременко Н., Коломієць Н. Історія зарубіжної літератури: Епоха Середніх віків та Відродження. Кривий Ріг, 2012. 184 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/1890>
12. Яременко Н., Коломієць Н. Історія зарубіжної літератури ХVІІ - ХVІІІ століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/4518>

Додаткова:

1. Американські літературні студії в Україні за ред. проф. Т.Н.Денисової. Київ: Факт, 2010. 424 с.
2. Андреев Л., Козлова Н., Костков Г. История французской литературы. Киев, 1987. 542 с.
3. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. [за ред. М. Зубрицької]. Львів, 2001.
4. Безмежних О. А. Камю «Міф про Сізіфа». *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2001. №10. С.35.
5. Бербенець Л. Текст-пастиш у творчості Ю. Андруховича. *Слово і Час*. 2007. № 2. С. 49–59.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
2. Вікіпідручник, відкрита та вільна бібліотека навчальної літератури. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki/%D0%93%D0%>
3. Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnppb.gov.ua/
5. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL:

<http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Національна бібліотека України для дітей: <http://www.chl.kiev.ua/>.

7. Національна парламентська бібліотека України: <https://nlu.org.ua/>

8. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua/>

9. Exlibris : українська електронна бібліотека. Історія, публіцистика, художня література. URL: <http://exlibris.org.ua/>

10. Ukrlib. Книги журнали статті. URL : <http://www.ukrlib.com/>__